

עוד צרות ליצור

מיכאל צור בוררות עם הידיו

העניין, לחצתי לקבל קבלה על הכסף, ואחרי עיכוב של בערך ששה חודשים, היעבר אלי, עלידי נציגי חסון בבריסל, פתקנייר, שהתיימר להיות קבלה אישית של שרה-ביטחון באותה שעה, עבור סכום ההלוואה.

מלכתחילה נראה לי פתק זה כקבלה חשודה מאד, ולא תקינה כחורת טופס קבלה, אולם עקב המצב בקונגו מצד אחד, והמאמצים הישראליים לקיים ולהעמיק יחסי ידידותיים עם ארץ זו מצד אחר, חשתי במשך הזמן כי לא נותר לי לעשות דבר בעניין זה.

לכונן בקיץ שנת 1972, העליתי את העניין בפני שגריר זאיר בישראל. פניתי היתה לנושא של דיון בין השגריר ובין משרד-החוץ הישראלי, כי בעיקבותיה פנה אלי אהוד אבריאלי, שעימו היו לי מגעים רבים בעבר, וביקש אותי להימנע מכל קרפוליה הנוגע לממשלת זאיר, והציע כי הדרך הטובה ביותר להסדרת העניין היא בניי לבין האחים חסון, וכי מיכאל צור יהיה מפשר או גם בורר בי עניין זה.

חתימה

מזוייפת?

עד כאן התיאור של האלוף-מישנה (מיל.) מנתניה, התערבותו של אהוד אבריאלי, פקיד בכיר מאוד במשרד-החוץ, שגרירי-שעבר כאפריקה, איש שהיה מעורב לא פעם בענייני ביון ופתרים, מעוררת שאולות מרתקות לגבי טיב העיסקה המונחת ביסוד הפרשה, ושאל אחד מן הצדדים אינו מתלהב לפרט אותה.

צור נכנס לפעולה במרץ. הוא קיים כמה פגישות ושיחות עם הצדדים, הפגיש ארץ פעם אחת בלבד, ובסוף השיג פשרה. פרדקינס, שהשקיע בעניין, לדבריה, 210 אלף דולר (לפי הערך הנוכחי: כמיליון ורבע לירות), הסתפק למרבה הפלא בסיי דור צנוע מאד. הובטחו לו 10 אלפים לירות, ותשלום חודשי של 700 ל"י, לכל ימי חייו והיי אשתו. דובר גם על הקמת קרן תבטיח הכנסה חודשית זו, בשלי טתו של מיכאל צור.

התשלומים הראשונים כבר התבצעו, אבל פרדקינס לא נח. הוא פנה לממשלת זאיר (שאינה מקיימת עוד יחסים דיפלומטיים עם ישראל), ותבע ממנה את הכסף, הממשלה, שבראשה עומד עתה מי שהיה (המשך בעמוד 34)

מישלחות של אירגון האומות המאוחדות, וכל ההליכים המינהליים, לרבות גביית הכנסה וניהול הוצאות רשמיות, היו ב- פיקוח פקידי האו"ם.

למרות זאת, ניסתה הממשלה הקונגואית לזיום ולבצע באופן בלתי-תלוי תוכנית של שיקום לאומי, שכללה הקמתו של צבא, ובקשר לפעילות זו נדרשה ההלוואה הנדונה. עליכן היה זה לא נוח לממשלה הקונגואית לו היתה צריכה לקבל את ה- הלוואה באמצעות העברה בנקאית רגילה, והיה צורך כי כספי ההלוואה ישולמו במי- שריו למישרד-הביטחון.

באשר לעצמי, הייתי אז במצב כספי טוב למדי כדי להשיג הלוואה כזו, אולם סכר מיה-הכסף הנחוצים עמדו לרשותי רק בי חו"ל, ולא בקונגו עצמה.

יתר-עליכן, עמדתי לנסוע לאירופה ולי- ארצות אחרות, הן בשליחות הממשלה ה- קונגואית והן בעניינים אישיים.

בניסבות אלו, פניתי לאדם שהיה מוכר לי לטובה, הן מהיכרות אישית והן מהיכ- רות עסקית. בשם אשר חסון, חסון ואחיו היו והינם בעלים משותפים של מיוון של עסקים תעשייתיים ומיסחריים בקונגו, אף כי הינם מתגוררים לפחות חלק מן הזמן בבריסל שבבלגיה.

שאלתי את חסון אם היה מסכים לעזור לממשלה הקונגואית בעניין זה, כנגד ער- בותי האישית; באופן כזה שהוא עצמו ילווה לה את הסכום הנדרש בקונגו על חשבוני, ואני אחזיר לו את הסכום באי- רופה, ששם עמדו לרשותי סכומי כסף. מר חסון הסכים בהסתייגות ובשינוי, שלא היה ברשותו הסכום המלא, כי אם חסר שלוש מאות אלף פרנק, ובכפוף לי-

ושנשכחו בינתיים: קאסאבובו, לומומבה, צ'מבה. אפילו המדינה שבה אירעו הדב- רים המיסותריים שינתה מאז את שמה: קונגו (הבלגית לשעבר) הפכה זאיר.

מי קשור בכל הפרשה הזאת? לא להי- אמין: מיכאל צור.

מיכאל צור מהחברה לישראל, צור מוואדון, מופיע לפתע על רקע של ג'ונגלים מיסתוריים.

וכל זה עומד להתברר — במיזה שאכן יתברר איפעם — באולם של בית-מיש- פט בתל-אביב.

פתק של

שר-הביטחון

ב מרכז פרשת-הפתרים אפופתי הסודות עומדת דמות סגנונית, יש- ראלי בעל שם בלתי-שיגרתי: הארי גריי גורי טורש פרדקינס, תושב נתניה, אלוף- מישנה (מיל.), בעל עבר עשיר ומגוון.

את הפרשה המוזרה, שהביאה אותו מירדות הדוקה עם הנשיא קאסאבובו עד לעימות עם היו"ר מיכאל צור, מתאר פרדקינס עצמו, במסמך מישפטי, בדהן:

בשנת 1961 שימשתי כיועץ מיוחד לי- נשיא קאסבובו, שהיה ראש המדינה של רפובליקת זאיר, המכונה באותה עת מדי- נת קונגו (הבלגית לשעבר). משרה זו קיבלתי על עצמי בידעית ובהסכמת מיש- רדה-החוץ הישראלי.

במהלך פעילותי בקונגו, נדרשתי לה- שיג בדחיפות הלוואה לזמן קצר בסך של 12 מיליון פרנק קונגואיים בערך, עבור משרד-הביטחון הקונגואי.

אהוד אבריאלי התערבות מאחרי הקלעים

ה אם עזרו גורמים ישראליים סמויים להנשיא של מדינה אפריקאית לשכור צבא של שכירי-חרב, כדי לצאת למיל- המת-אזרחים?

העם עזרו ישראלים למנהיגים אפריק- איים להבריח את כספי מדינתם לחשבו- נות פרטיים באירופה?

בקיזור — האם עסקו גורמים

תעודת

רופא:

מיכאל

צור

איבד

11 ק"ג

בדקתי היום בשניה אח מה מיכאל צור במסרדי.

מצבו הכללי הוא ללא סינוי ניכר מהבדיקה הקודמת מלפני

כסבוע ימים.

לצפרי הוא אינו נשמר להוראותי ולא יצא למנוחה מלאה כפי

שיעצתי.

הוא עודנו טובל ממתחות נפשית רבה, חוסר האבון כולט וירידה

ניכר במשקל (כ-11 ק"ג ממשקלו הרגיל).

שינוי זה הוסכם, כי הוא יעביר את הכסף למישרד-הביטחון.

לאחר שהושג הסדר זה, טסתי לאירופה, ופגשתי שם את אשר חסון, ושלמתי לו את שווה-הערך של אחת-עשרה מיליון ושבע מאות אלף פרנק קונגולוזיים. בשער החליפין הרווח או, כלומר 210 אלף דולר של ארה"ב. בהתאם בנקאית ערוכה לי פקודתו, מיום 14 במרס 1961. אחרי-כן נפרדנו והלכנו איש לעסקיו.

זמן מה לאחר מכן החיליתי לפקפק בכל

על-מנת להבין דרישה זו ואת המהלך כים הבאים, יש לעיין בנסיבות ששררו אז בקונגו:

שער החליפין האפקטיבי של הפרנק ה- קונגואי היה אז כשיעור של כ-60 פרנק לדולר של ארה"ב.

הממשלה הקונגואית היתה אז נתונה בקשיים חמורים ביותר, לא רק מבחינה כספית, כי אם גם מבחינה פוליטית. מאחר ולפי תנאיה של החלטה של מועצת-הבי- טחון של או"ם, נוהלה למעשה על-ידי

ישראליים בעסקים שחורים ביי- בשת השחורה?

הסיפור הוא מרתק. מאות אלפי דול- רים מתגלגלים מאפריקה התיכונה, דרך ישראל לפאריס — ואולי בכיוון הפוך. שרים מקבלים הון מבלי לחתום על קב- לות, עסקות ממלכתיות מתבצעות מבלי להשאיר אחריהן עקבות.

כל זה על רקע של מילהמת-אזרחים שהסעירה בשעתו את העולם, ושברמכזה עמדו דמויות ששמן נישא פעם בפי כל